

Kadernota 2023 GGD West-Brabant

januari 2022

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Meerjarenvisie 'Agenda van de toekomst' en de bestuursagenda: afronden en vernieuwen	3
3.	Trends en ontwikkelingen 2023.....	4
4.	Ambities 2023	9
4.1.1	Gezonde en veilige leefomgeving	9
4.1.2	Preventie verbreden en verdiepen <i>Een leven lang meedoen</i>	10
4.1.3.	Gelijke gezondheidskansen voor iedereen	10
5.	Financiële kaders	11
5.1	Budgettaire paragraaf	12

1. Inleiding

Uw gezondheid en veiligheid, daar staan wij voor!

De GGD zet zich in voor het bewaken, beschermen en bevorderen van de gezondheid en veiligheid van alle inwoners van West-Brabant. We willen ervoor zorgen dat mensen zo gezond en veilig mogelijk kunnen leven. We houden de gezondheid in de gaten, moedigen gezond gedrag aan en beschermen mensen tegen bedreigingen zoals besmettelijke ziektes. De maatschappij staat niet stil en wij ook niet. Door unieke samenwerkingen met ondernemers uit de regio, andere GGD'en, gemeenten en zorgpartners staan wij op voor mensen die dat nodig hebben. Zo bouwen we aan een Gezond West-Brabant. Mensen zijn verantwoordelijk voor hun eigen gezondheid, maar vertrouwen ook op de overheid voor steun en bescherming. De gemeenten in West-Brabant beleggen deze publieke taken bij de GGD West-Brabant. Dit staat beschreven in de Wet publieke gezondheid. En er zijn nog meer wetten die leiden tot GGD-taken, zoals de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo-toezicht, plustaak), de Wet veiligheidsregio's (rampenbestrijding) en de Wet kinderopvang (toezicht, plustaak). Verder bepalen lokaal, regionaal en landelijk beleid ons werk.

In deze kadernota staan de hoofdlijnen van ons beleid in 2023 beschreven. We schetsen de laatste fase van onze meerjarenvisie 'agenda van de toekomst (2019-2023)' en de belangrijkste inhoudelijke en financiële ontwikkelingen. Daarnaast benoemen we de financiële kaders voor 2023.

De kadernota is een eerste stap naar onze beleidsbegroting 2023. Deze begroting wordt eind maart vastgesteld in de vergadering van ons algemeen bestuur en dan vóór 15 april voor zienswijze aan de West-Brabantse gemeenten verzonden.

2. Meerjarenvisie 'Agenda van de toekomst' en de bestuursagenda: afronden en vernieuwen

In 2018 stelde het GGD-bestuur zijn meerjarenvisie en de bestuursagenda 2018-2022 vast. In onze bestuursrapportages en jaarverslagen hebben we laten zien dat we resultaten hebben geboekt op onze doelen en ambities, ook in 2020 en 2021, ondanks de coronacrisis. We zijn dus op de goede weg, maar we zijn er nog niet. De ontwikkelingen in de maatschappij wijzen erop dat we met onze visie nog steeds op het juiste spoor zitten. We hebben de belangrijke opdrachten in beeld en er zijn resultaten om op voort te bouwen. Daarmee creëren we duidelijkheid en vertrouwen om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Dit alles sluit aan op het advies Van verschil naar potentieel van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR), die stelt dat een lange adem nodig is om structureel effect te bereiken.

In 2023 stellen we samen met onze nieuwe bestuurders weer een meerjarenvisie en een bestuursagenda voor de nieuwe bestuursperiode van 2023-2027 op. We willen verder gaan op onze ingezette koers, maar wel met een ander accent: we willen ons preventiebeleid een verdere impuls te geven door niet langer de gezondheidsverschillen

centraal te stellen maar het gezondheidspotentieel. Hoe kan zoveel mogelijk gezondheidswinst worden behaald en hoe kan gezondheidsverlies zoveel mogelijk worden voorkomen?

Wat daarvoor precies nodig is, werken we uit met onze inwoners, partners en gemeenten. We benutten hierbij onze ervaringen met bijvoorbeeld de (wijk)aanpak corona (testen en vaccineren), onze community-aanpak, maar ook met onze ervaringen vanuit het actieprogramma Kansrijke Start en de kansen die de fysieke leefomgeving ons biedt. Daarbij kijken we goed waar de ruimte zit, door anders te werken en groepen inwoners anders te benaderen. We laten ook werkwijzen los, zodat we onze energie nog meer kunnen richten op die groepen waar het effect op gezondheid het grootst is omdat zij in slechte gezondheid leven: daar liggen ook de meest complexe problemen.

3. Trends en ontwikkelingen 2023

Onze wettelijke taken en onze strategische ambities worden steeds beïnvloed door de ontwikkelingen om ons heen. De belangrijkste ontwikkelingen die wij nu zien voor 2023 zijn de volgende:

Een stevigere basis voor de Publieke Gezondheid

De publieke gezondheid en veiligheid is van levensbelang voor onze toekomst. De 25 GGD'en willen iedere Nederlander in dezelfde mate beschermen tegen gezondheidsrisico's. Een investering in een sterke publieke gezondheid is een investering in de gezondheid van Nederland. Het voorkomt dat gezondheidsverschillen in Nederland toenemen. En het zorgt dat we goed voorbereid zijn op gezondheids crises in de toekomst.

De coronacrisis maakt nog eens extra duidelijk dat we nu ook fors moeten investeren in de basis van die publieke gezondheid. Om voorbereid te zijn op nieuwe gezondheids crises. Maar ook om de gezondheid van mensen te beschermen en te bevorderen zodat ze langer en gezonder leven en weerbaar zijn tegen nieuwe gezondheids crises.

De focus moet van zorg naar gezondheid. Mensen beschermen tegen gezondheidsrisico's waar ze zelf nauwelijks invloed op hebben is dé kerntaak van de publieke gezondheid en veiligheid en daarmee van de GGD en GHOR. Om te zorgen voor meer gezonde mensen later, moeten we daar nu op investeren. Dit doen we vanuit de gedachte van Positieve Gezondheid in de hoop dat mensen om kunnen gaan met de uitdagingen in het leven en zelf – en samenredzaam zijn. Van meedoen wordt je gezond en als je gezond bent, kun je meedoen.

Daarom hebben de 25 directeuren Publieke Gezondheid eind 2020 besloten de focus te leggen op vier onderwerpen:

1. Gezondheid als uitgangspunt; Versterk de gezondheidspreventie en geef GGD'en hier een regierol in;

2. Optimaliseer de governance binnen de Publieke Gezondheid, te beginnen met de governance in tijden van crisis;
3. Verstevig het fundament onder de gezondheidsbeschermende taken;
4. Informatievoorziening; professionaliseer het IV (Informatievoorziening) landschap binnen de Publieke Gezondheid.

Dit is vastgelegd in vier position papers, die de komende jaren richtinggevend zijn voor het strategisch beleid van GGDGHOR NL en hiermee (mede) ook voor de GGD WB.

Onze strategische doelen willen we daarom in 2023 realiseren in het licht van de ambities uit de vier landelijke Position Papers die door de 25 DPG'en medio 2021 zijn vastgesteld. In een [brief aan de informateur](#) staat de actie- en investeringsagenda voor vier zaken die een volgend kabinet moet oppakken en die in totaal een extra investering van 600 miljoen euro vraagt voor herstel én versteviging van het fundament van de publieke gezondheidszorg.

Decentralisatie en uitbreiding GGD taken

Het Rijk heeft o.a. naar aanleiding van de position papers enkele ontwikkelingen aangekondigd die financiële gevolgen kunnen hebben voor de GGD en gemeenten, waaronder:

- Decentralisatie van de taken en middelen m.b.t. seksuele gezondheid;
- Versterking van infectieziektebestrijding, zie ook de landelijke [position paper gezondheidsbeschermende taken](#)

Bij het opstellen van deze kadernota zijn de inhoudelijke en financiële gevolgen hiervan nog niet bekend. In de loop van 2022 komt de GGD met aparte begrotingswijzigingen hieromtrent, afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen.

Forensische geneeskunde

Het in 2021 door GGD GHOR Nederland landelijk uitgevoerde kostprijsonderzoek naar de uitvoering van de forensische geneeskunde zal na overleg met het ministerie van J&V, VWS en BZK leiden tot een kwaliteitsverbetering. Vanaf 2023 komt daarvoor extra geld beschikbaar (landelijk bijna 7 miljoen).

De uitvoering van de forensische geneeskunde in de politieregio Zeeland West-Brabant staat net als in een groot deel van Nederland al langer onder druk door een bestaand negatief verschil tussen in- en uitstroom van forensisch artsen. Gewerkt wordt aan een robuuste forensisch organisatie om op politieregio niveau Zeeland West-Brabant de dienstverlening aan gemeenten, politie en justitie in elk geval minimaal te garanderen. Dit zal medio 2022 vorm moeten krijgen. Het helpt dat het ministerie van J&V een bedrag van € 122.550 voor elke politieregio heeft toegezegd voor 2022 om knelpunten op te lossen. De subsidie voor het landelijk project FMEK (Forensisch Medische Expertise bij Kindermishandeling) stopt eind 2021. Het project kan binnen de bestaande kaders, naar verwachting, doorgang vinden in 2022 e.v.

Gezondheidspotentieel

De Raad voor Volksgezondheid en Samenleving stelt in zijn rapport '[Een eerlijke kans op een gezond leven](#)' dat de kansen op een gezond leven niet gelijk zijn en dat de verschillen hardnekkig zijn. Er is dus werk aan de winkel.

We richten ons dan vooral op de groepen waar de meeste gezondheidswinst te behalen is. Mensen die leven in een omgeving die hen kwetsbaar maakt en die het meest kunnen winnen in hun gezondheid, zoals mensen met een [lage sociaal economische status](#), asielzoekers en arbeidsmigranten. En ook op (kwetsbare) jeugdigen omdat die nog een lang leven voor zich hebben. Dit alles lukt alleen als we intensief samenwerken met die groepen en met onze partners en gemeenten.

Coronacrisis

COVID-19 blijft ons leven voorlopig nog een hele tijd beïnvloeden en we moeten leren omgaan met (de gevolgen van) infectieziekten. Het is nu zaak om te investeren in gezondheidsbevordering om mensen weerbaarder te maken. Hierbij hebben we extra aandacht voor de mentale gezondheid van de jeugd en jongeren vanaf 18 jaar. Zowel vanuit de inspectiebezoeken, als in de externe audits komt naar voren dat we binnen ons programma Corona Next Step een kwalitatief goede structuur hebben staan. We passen toe wat we leerden uit de aanpak van de coronapandemie en integreren de corona organisatie met de reguliere organisatie. We passen successen vanuit dit programma toe in onze reguliere programma's, zoals bijvoorbeeld de wijze van omgaan met klachten en incidenten. De coronacrisis heeft ons ook bewuster gemaakt van de noodzaak om gezondheid inclusiever te benaderen; niet alleen kijken naar de ziekte zelf en ons gedrag, maar ook naar de omgevingsfactoren die van invloed zijn. De oorzaak, verspreiding en impact van een infectieziekte heeft te maken met onze globalisering, verstedelijking, reisgedrag, industrialisatie (intensieve veehouderij) en de manier waarop we met onze natuurlijke omgeving omgaan. Er zijn duidelijke aanwijzingen dat een (on)gezonde leefstijl en een (on)gezonde leefomgeving invloed hebben op de impact van het virus op onze gezondheid. Naar de toekomst toe zal de aandacht moeten gaan verschuiven van bestrijding naar preventie, zoals ook benoemd in de position paper '[Gezondheid als uitgangspunt](#)'.

Ontwikkelingen reizigersvaccinaties

Door de coronacrisis is ook het mondiale verkeer voor een groot deel stil komen te liggen. Dit heeft tot gevolg dat de opbrengsten die we genereerden met ons marktproduct 'reizigersvaccinaties' de afgelopen jaren nagenoeg nihil zijn. We hopen dat mensen in 2023 weer meer gaan reizen opdat we onze opbrengsten weer op niveau kunnen brengen. We vaccineren nog wel steeds diverse beroepsgroepen en zien hierin een toename.

Aanscherping van de informatiebeveiliging

Het datalek in de corona-informatievoorziening toont aan dat informatiebeveiliging een belangrijke pijler is van onze dienstverlening. In de landelijke [position paper 'Informatievoorziening'](#) wordt een professionaliseringslag voorgesteld. Onze cliënten en

partners moeten erop kunnen vertrouwen dat we op een integere en veilige manier met data omgaan. Informatiebeveiliging gaat verder dan het beschermen van opgeslagen gegevens. Het betreft bijvoorbeeld ook, beveiligde toegang tot het pand, veilige uitwisseling van gegevens, consequent beheer van systemen, regie op uitbestede processen en adequaat handelen in geval van incidenten. Op basis van de wettelijke regelingen "Gebruik Burgerservicenummer in de zorg" (2008) en "Besluit elektronische gegevensverwerking door zorgaanbieders (2020) dienen zorgaanbieders aantoonbaar te voldoen aan de informatiebeveiligingsnorm NEN 7510. Deze norm bevat een uitgebreide set maatregelen die noodzakelijk zijn om informatiebeveiligingsrisico's te beheersen. Momenteel onderzoeken wij de implementatie en certificering van de NEN7510. Ten behoeve van het terugdringen van toegenomen informatiebeveiligingsrisico's is een aanscherping nodig om het structureel beheer, monitoring en controles van de vele GGD-applicaties met betrekking tot informatiebeveiliging en privacy. Ook dient er bij nieuwe ontwikkelingen of wijzigingen in processen tijdig en voldoende aandacht te worden gegeven aan informatiebeveiliging en privacy.

We zijn genooddaakt om te blijven investeren in informatieveiligheid zodat risico's op kwetsbaarheden op o.a. patiëntveiligheid, datalekken en gegevensdiefstal worden voorkomen en zoveel mogelijk te minimaliseren. Vanuit landelijke tijdelijke middelen hebben wij maatregelen getroffen om de werkzaamheden van de Functionaris Gegevensbescherming in het licht van de functiescheiding daar te beleggen waar ze thuishoren. Deze noodzakelijke functiescheiding is gerealiseerd door (tijdelijke) uitbreiding van een Chief Information Security Officer (CISO) en een Privacy Officer (PO). Het is, bovenop onze andere financiële uitdagingen, noodzaak om deze cruciale functies structureel te borgen binnen de organisatie m.i.v. 2023. We hebben in onze begroting onvoldoende structurele ruimte om deze kostenstijging meerjarig te kunnen financieren. Wel zullen we onze verantwoordelijkheid nu en in de toekomst blijven nemen om informatie te beschermen en het vertrouwen van burgers en ketenpartners te behouden.

Schaarste op de arbeidsmarkt

Wij merken dat we het afgelopen jaar veel vacatures hebben uitgezet en ingevuld. Ook aan het einde van het jaar hebben we nog vacatures open staan. De meeste vacatures kunnen we invullen met goede kandidaten. We merken met name bij de werving van artsen een schaarste op de arbeidsmarkt en hiervoor is een projectgroep ingericht die bezig is om de werving van artsen op een andere manier aan te pakken dan we voorheen deden, in de hoop dat we meer artsen kunnen binden aan onze organisatie.

Structurele financiële gevolgen van de begrotingswijzigingen 2022

De structurele begrotingswijzigingen van 2022 worden verwerkt in de beleidsbegroting 2023. Het betreft hier een bedrag van € 554.071. Besluitvorming hierover heeft plaatsgevonden in het AB van 02 december j.l.

Ontwikkelingen Huisvesting

Binnen de huisvestingskosten zijn een drietal ontwikkelingen die van invloed zijn op 2023 e.v. en die hieronder verder zullen worden toegelicht.

Huisvestingskosten consultatiebureaus

De huisvestingskosten ten behoeve van de consultatiebureaus worden conform afspraak in rekening gebracht bij de specifieke gemeenten waar de locaties gevestigd zijn zodat de kosten voor 0-4 JGZ locaties alleen door de afnemers van deze dienst bekostigd worden. Ieder jaar wordt er dan ook gekeken naar de juiste doorbelasting van deze kosten. Voor 2023 zit er een grote stijging op de huisvestingskosten als gevolg van de hoge indexering van het CBS, de stijging van de gas- en elektriciteit en de verhoging van de huren.

Verhuur verdieping Doornboslaan

De Veiligheidsregio MWB huurt een gedeelte van de Doornboslaan te Breda. Per 31-3-2023 heeft de Veiligheidsregio MWB de huur opgezegd met als reden dat de huur van de Doornboslaan onderdeel is van bezuinigingsvoorstellen. Voor de GGD West-Brabant betekent dit een verlies aan inkomsten van ongeveer 189.000 euro op jaarbasis. In verband met gedane investeringen is er in de huurovereenkomst een boeteclausule opgenomen bij vertrek binnen 10 jaar. Bij vertrek per 31-3-2023 is door de Veiligheidsregio een boete verschuldigd van 156.000 euro. Concreet betekent dit dat er door een bezuiniging bij de Veiligheidsregio Midden-West-Brabant vanaf 2024 een financieel nadeel is bij de GGD West-Brabant van ongeveer 189.000 euro. De GGD WB is nog in gesprek met de Veiligheidsregio om te bekijken welke mogelijkheden er zijn om de huur alsnog voort te zetten na 31-3-2023.

Structureel evenwicht meerjarenraming

In afstemming met de provincie zijn we erop gewezen dat er een begrotingswijziging nodig was in de beleidsbegroting 2022 om het structurele evenwicht in de meerjarenraming te herstellen. Volgens een afspraak die is gemaakt in het AB van 22 november 2007 (bestuursbesluit 47736) werd een deel van de huisvestingskosten gedekt door onttrekking aan de huisvestingsreserve die was gevormd uit de verkoop van panden. Om de hogere huisvestingslasten te kunnen dekken hebben we nog enkele jaren financiële dekking echter tegelijkertijd zoals hiervoor aangegeven dienen we a.g.v. gewijzigde wet- en regelgeving wel structurele lasten te dekken met structurele middelen. Deze opgave ligt er per 2025 om op te lossen. Omdat de opgave van 200k pas in 2025 is, denken we hier tijdig op te kunnen anticiperen. We willen komende jaren gebruiken om efficiency in onze bedrijfsvoering te realiseren om deze lasten zelfstandig op te kunnen vangen.

Structurele financiële gevolgen van de CAO-wijzigingen 2022

De vakbonden FNV Overheid, CNV Overheid en FDO-MHA en de werkgevers VNG en WSGO hebben op 4 november een principeakkoord voor een nieuwe cao gemeenten bereikt. Het akkoord wordt definitief na de ledenraadplegingen van de afzonderlijke partijen en bekrachtiging door de afzonderlijke besturen. Dat is op zijn vroegst eind januari 2022. Via

een begrotingswijziging 2022 worden de financiële gevolgen voor begroting 2022 aan gemeenten voorgelegd. De structurele gevolgen worden in de beleidsbegroting 2023 verwerkt.

De pensioenpremie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen bij het ABP blijft per 1 januari 2022 25,9%. Hierdoor blijft de pensioenlast in 2022 stabiel. Eerder verwachtte het ABP dat de pensioenpremie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen voor 2022 zou stijgen. Op verzoek van sociale partners heeft het ABP besloten om de premiestijging voor 2022 te faseren. De premiestijging voor 2022 wordt gecompenseerd in 2023. Dit gebeurt tegelijkertijd met de vrijval van de VPL-premie. Deze stijging heeft pas in 2024 effect op de gemeentelijke bijdrage. In de vastgestelde indexeringsmethodiek is deze werkwijze vastgesteld.

4. Ambities 2023

Iedereen moet de kans krijgen om gezond en veilig op te groeien en te leven. Als GGD leveren we daaraan een bijdrage vanuit drie pijlers: Gezonde en Veilige Leefomgeving, Preventie verbreden en verdiepen en Gelijke Gezondheidskansen. We vragen ons hierbij steeds af hoe zoveel mogelijk gezondheidswinst kan worden behaald en hoe gezondheidsverlies zoveel mogelijk kan worden voorkomen.

Borging van onze moderne, eigentijdse dienstverlening

In 2022 hebben we in onze beleidsbegroting de ambitie richting een moderne eigentijdse dienstverlening opgenomen. Hiervoor hebben we incidentele middelen verkregen t/m 2022. Vanaf 2023 is deze modernisering geborgd in onze reguliere bedrijfsvoeringsprocessen en bekostigd vanuit reguliere middelen. De uitdagingen op het gebied van Informatiebeveiliging en Privacy ten gevolge van het corona datalek zijn hierin niet meegenomen, zoals eerder benoemd in hoofdstuk 3.

Hieronder werken we de ambities voor 2023 globaal uit.

4.1.1 Gezonde en veilige leefomgeving

Een gezonde leefomgeving draagt in belangrijke mate bij aan de gezondheid en het welzijn van inwoners. Een gezond en toegankelijk ingerichte fysieke leefomgeving kan bijdragen aan een gezonde sociale leefomgeving en andersom. Een omgeving die uitnodigt tot gezond bewegen en ontmoeten, stimuleert daarnaast gezond gedrag. Een leefomgeving die gezond gedrag gemakkelijk maakt door bijvoorbeeld het aanbod van ongezonde voeding in de buurt van scholen te ontmoedigen, het stimuleren van ontmoeten en bevorderen sociale samenhang in wijken door het aantrekkelijk inrichten van parken en pleinen, draagt bij aan het voorkomen van overgewicht en eenzaamheid. Maatregelen voor een gezonde leefomgeving dragen ook vaak bij aan het bereiken van klimaatdoelstellingen. Klimaatadaptatie is ook in West-Brabant een urgent thema waarmee veel gemeenten bezig zijn. Wij pleiten daarom voor integraal beleid ten aanzien van onze leefomgeving vanuit

meerdere beleidsdomeinen zoals milieu, groen, wonen, sociaal domein etc. De ambitie van de GGD op het gebied van gezonde leefomgeving reikt verder dan de Omgevingswet. Wij zien de gezonde leefomgeving als een randvoorwaarde en als een interventie voor het maken van de gezonde keuzes. De GGD ziet het als verantwoordelijkheid om te waarborgen dat de publieke gezondheid een wezenlijke plaats krijgt in het integrale afwegingskader rondom ruimtelijke ontwikkel- en beheervraagstukken. Niet op het einde, maar vooraan in het proces.

We bouwen daarom in 2023 verder op de belangrijkste resultaten uit de afgelopen periode:

- het (door)ontwikkelen van de Kernwaarden gezonde leefomgeving en de Handreiking Planregels voor gezondheid: met gemeenten kijken hoe gezondheid een plek kan krijgen in omgevingsvisies en omgevingsplannen;
- het geven van integrale adviezen aan gemeenten over hun omgevingsvisie, omgevingsplan en over onderwerpen als veehouderij, woningbouw of windmolens.
- het – met gemeenten – ontwikkelen van producten waardoor zij gezondheid beter kunnen meewegen bij het verlenen van vergunningen;
- het – met partners – doorontwikkelen van de Brabantse Omgevingscan: een betere bekendheid, gebruiksvriendelijker en met nog meer thema's;
- het borgen van de rol van de GGD in de samenwerking voor een gezonde omgeving, waarbij we aansluiten bij die tafels waar de impact op de gezondheid het grootst is.

4.1.2 Preventie verbreden en verdiepen

Een leven lang meedoen

Gezondheid zien we tegenwoordig als het vermogen van mensen zich aan te passen aan alle omstandigheden in het leven en een eigen regie te blijven voeren. Een omschrijving die prima aansluit bij de tijd waarin wij leven. We kijken nu vooral naar wat iemand zelf kan, al dan niet met hulp vanuit de eigen omgeving. We geloven dat er in het leven van mensen ijkpunten zijn waarop extra aandacht voor gezondheid belangrijk is en je met vroeg signaleren grote gezondheidswinst kunt boeken. Samen met partners en gemeenten werken we hard aan regionale preventie. De GGD pakt hier zijn rol en maakt de ambities van deze netwerken mee waar. Daarbij willen we niet alleen uitvoeren, maar ook coördineren en regisseren: meer inzetten op langer samenwerken en minder op kleine, incidentele projecten.

4.1.3. Gelijke gezondheidskansen voor iedereen

Hardnekkig en complex. Nog steeds zijn er in onze regio inwoners die door hun woon-, leef- en/of werksituatie korter leven en minder jaren in goede gezondheid doorbrengen. Het lijkt erop dat de Coronacrisis de verschillen alleen maar groter maakt.

Wij vinden dat iedereen gelijke kansen op gezondheid heeft. Dat betekent dat we voor sommige groepen méér moeten investeren:

(H = health, gezondheid)

Gezondheidsachterstanden hebben complexe oorzaken die niet van de ene op de andere dag zijn ontstaan en dus ook een langdurige en integrale aanpak vereisen. Het gaat om het doorbreken van patronen voor volgende generaties. Dat betekent dat we nog meer zullen gaan samenwerken met beleidsterreinen die bijdragen aan de bestaanszekerheid van mensen en om vervolgens te kunnen bouwen aan gezondheidsvaardigheden.

Een *voorbeeld* (onder zeer vele):

Bieden we een gelijke gezondheidskans aan iemand die we stimuleren om te stoppen met roken en meer te bewegen, als die daarna zonder werk fit zit te zijn op de bank in een huis waarvan ie de huur niet meer kan betalen?

In 2023 gaan we daarom domein overstijgend aan de slag met in elk geval die beleidsterreinen die zich richten op bestaansvoorwaarden: wonen, werken, schuldhulpverlening en veiligheid. Rondom de pilot Vakantieparken bouwen we inmiddels al aan een samenwerking met wonen.

Ondertussen werken we aan het bevorderen van gezondheidsvaardigheden. Eén op de drie volwassenen heeft beperkte gezondheidsvaardigheden. Dit betekent dat zij moeite hebben om informatie over hun gezondheid te verkrijgen, te begrijpen en toe te passen. Behalve over lezen, schrijven en rekenen, gaan gezondheidsvaardigheden ook onder meer over eigen regie en het kunnen stellen van vragen. Het ontbreken van gezondheidsvaardigheden is een bepalende factor voor ongelijkheid in gezondheid.

Waar mogelijk betrekken we inwoners zelf bij onze activiteiten.

We gaan door met 'vroeg beginnen én volhouden' vanaf -9 maanden, met in elk geval kansrijke start, onze community aanpak JGZ, M@zl, de signalering en aanpak van kwetsbare kinderen en onze focus op kinderarmoede.

We zetten in op gezondheidspotentieel. We proberen de achterstanden te verkleinen. Dat verlaagt de ziektekosten, verhoogt de (arbeids-)participatie en bevordert de maatschappelijke veerkracht. Het ideaal van een zo gezond mogelijk leven moet ook binnen het bereik komen van mensen die bezig zijn met overleven, in plaats van leven ([Gezichten van een onzeker bestaan | Publicatie | Raad voor Volksgezondheid en Samenleving \(raadrvs.nl\)](#)).

5. Financiële kaders

We gaan voor de financiële kaders 2023 uit van hetzelfde niveau als 2022, waarbij wel loon- en prijscompensatie wordt opgenomen. De gemeentelijke bijdrage zoals opgenomen onder

paragraaf 2.2 zal in 2022 nog aangepast worden als gevolg van een aantal aangekondigde begrotingswijzigingen in eerdere algemeen bestuursvergaderingen. Deze ontwikkelingen zijn in hoofdstuk 3 reeds uiteengezet.

5.1 Budgettaire paragraaf

Indexering

Voor het financieel kader voor de algemene bijdrage komt de indexering uit op 2,09%. Dit percentage is conform de afgesproken systematiek berekend. In de september circulaire is echter nog niet het principe akkoord van de nieuwe CAO verwerkt. N.a.v. dit principe akkoord alsmede de pensioenontwikkelingen zal mogelijk nog een begrotingswijziging voor 2023 volgen.

De indexatie methode is conform onderstaande tabel tot stand gekomen.

Jaar	Loon voet	loonkosten% van begroting	Prijs index	overige kosten % van begroting	Index	Bron
2023	2,3	65%	1,7	35%	2,09	September circulaire 2021

Gemeentelijke bijdrage

Ontwikkeling in gemeentelijke bijdrage	Totaal GGD
Gemeentelijke bijdrage (beleidsbegroting) 2022	19.920.433
begrotingswijzigingen 2022 (AB besluit 2 dec 2021)	
1a Duup	30.000-
1b Duup (alleen gemeente Breda)	119.201
correctie HV	9.451-
Prenataal huisbezoek	86.308
aanpassing RVP (incl HPV mannen)	259.812
Nu niet zwanger	128.200
Begroting na wijziging 2022	20.474.503
Indexering	
Totaal	393.541
Wijziging inwoner aantallen	
Basistaken	21.749
JGZ 0-4 jaar	33.027-
JGZ 4-18 jaar	59.107-
Huisvestingskosten impact	205.539
Impact principe akkoord CAO	PM
Totaal gemeentelijke bijdrage basistaken 2023	21.003.197

Bijdrage gemeenten 2022

Gemeenten	Aantal per 1-1-2020			Bijdrage per inwoner/kind			Basistaken						Indexeringsbedragen			Totaal 2023	Totaal 2022	Gemeenten	
	Aantal kinderen 0 tm 3 jaar	Aantal kinderen 4 tm 18 jaar		Bijdrage per inwoner basispakket	Bijdrage per kind 0 tm 3 jaar	Bijdrage per kind 4 tm 18 jaar	aanvullende financiering DUUP	Bijdrage basispakket JGZ 0 tm 3 jarigen	Basistaken (4-18)	Bijdrage Rijksvaccinatieprogramma	Huisvesting 0-4 jarigen	Indexatie Bijdrage per inwoner basispakket	indexatie bijdrage per kind 0-4 jaar	Indexatie bijdrage per kind 4-18 jaar	structurele correctie ingroei-pad (S)	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2023	TOTAAL BIJDRAGE DEELNEMENDE GEMEENTEN BASISTAKEN 2022		
Altena	56.352	2.386	10.233	12,63	303	56,4	711.936	723.745	576.678	138.833	130.245	14.879	15.126	12.053	822	2.324.317	2.253.054	Altena	
Alphen-Chaam	10.373	393	1.613	12,63	303	56,4	131.050	119.209	90.900	21.931	27.355	2.739	2.491	1.900	-28.169	369.405	350.794	Alphen-Chaam	
Baarle-Nassau	6.899	235	981	12,63	303	56,4	87.160	71.283	55.284	12.610	17.538	1.822	1.490	1.155	-9.443	238.899	233.124	Baarle-Nassau	
Bergen op Zoom	67.514	-	10.507	12,63	-	56,4	852.954	0	592.119	49.886	-	17.827	0	12.375	-19.196	1.505.964	1.478.511	Bergen op Zoom	
Breda	184.126	1.211 *	29.569	12,63	303	56,4	2.326.198	119.201	367.333	1.666.352	182.611	89.652	48.618	7.677	34.827	119.690	4.962.159	4.867.931	Breda
Drimmelen	27.325	920	4.099	12,63	303	56,4	345.217	279.064	230.998	52.603	95.382	7.215	5.832	4.828	-58.213	962.926	923.284	Drimmelen	
Etten-Leur	43.869	1.681	7.608	12,63	303	56,4	554.229	509.898	428.747	100.741	75.668	11.583	10.657	8.961	86.347	1.786.831	1.774.712	Etten-Leur	
Geertruidenberg	21.770	781	3.564	12,63	303	56,4	275.036	236.901	200.848	49.277	52.287	5.748	4.951	4.198	25.808	855.054	814.591	Geertruidenberg	
Halderberge	30.430	1.054	4.665	12,63	303	56,4	384.444	319.710	262.895	62.436	77.116	8.035	6.682	5.494	10.285	1.137.097	1.113.197	Halderberge	
Moerdijk	37.185	-	5.854	12,63	-	56,4	469.785	0	329.900	28.696	-	9.819	0	6.895	25.795	870.891	862.161	Moerdijk	
Oosterhout	56.206	2.178	8.847	12,63	303	56,4	710.091	660.653	498.570	120.443	87.443	14.841	13.808	10.420	-59.919	2.056.350	1.959.708	Oosterhout	
Roosendaal	77.200	-	11.978	12,63	-	56,4	975.324	0	675.017	58.350	-	20.384	0	14.108	5.768	1.748.950	1.721.869	Roosendaal	
Rucphen	23.080	-	3.092	12,63	-	56,4	291.586	0	174.249	14.355	-	6.094	0	3.642	-36.213	453.713	438.648	Rucphen	
Steenbergen	24.310	-	3.531	12,63	-	56,4	307.126	0	198.988	16.836	-	6.419	0	4.159	-23.617	509.911	501.995	Steenbergen	
Woensdrecht	22.028	-	3.237	12,63	-	56,4	278.296	0	182.420	15.700	-	5.816	0	3.813	-7.823	478.222	469.937	Woensdrecht	
Zundert	21.988	755	3.029	12,63	303	56,4	277.790	229.014	170.698	43.362	39.406	5.806	4.786	3.568	-31.923	742.508	710.987	Zundert	
TOTAAL	710.655	11.594	112.407	12,63	303	56,4	8.978.223	119.201	3.516.808	6.334.663	968.671	692.092	187.645	73.501	132.394	-	21.003.197	20.474.503	

* aantal 0-4 jarigen in buitengebied (dorpen) Breda